

[Socialministeren]

de selvstændige skal have mulighed for at gå på delpension.

De selvstændiges deltagelse er imidlertid forbundet med en række problemer, der hovedsagelig er af teknisk art. De almindelige betingelser for at få delpension må derfor fraviges i et vist omfang.

Arbejdet med sådanne tekniske tilpasninger vedrørende adgangskriterier og fastsættelse af arbejdstid og indtægt er i gang. Der bygges bl.a. på de svenske erfaringer, og de selvstændige erhvervsdrivendes organisationer er inddraget i arbejdet.

Det er en betingelse for ydelse af delpension, at den pågældende kan sætte sin arbejdstid ned. Ikke alle lønmodtagere har i dag adgang til deltidsbeskæftigelse, men en række overenskomster på det private arbejdsmarked åbner mulighed herfor. I den offentlige sektor vil der normalt være adgang til deltidsbeskæftigelse.

Det er regeringens opfattelse, at løsningen af dette spørgsmål må overlades til arbejdsmarkedets parter, men det henstilles kraftigt, at parterne følger lovforslaget op ved at skabe en bred adgang til deltidsbeskæftigelse, således at der skabes det nødvendige udbud af deltidsjob.

Hvis parterne, virksomhederne og de ansatte virkelig prøver at slippe fastlåsedes standpunkter omkring deltidsbeskæftigelse og i stedet går konstruktivt ind i dette arbejde, er det min overbevisning, at man kan finde frem til funktioner, der kvalitativt og kvantitativt passer til deltidsordninger, således at vi kan få de nødvendige deltidsjob frem.

Der er således i høj grad tale om at overlade et ansvar og dermed en udfordring til parterne. Jeg håber og tror, at der med de vide rammer, forslaget indeholder, vil være gode muligheder for at nå frem til ordninger, som ældre medarbejdere vil føle sig trygge ved at tilslutte sig.

Derfor har jeg også lagt vægt på, at forslaget er fleksibelt, og der er således givet adgang til, at den enkelte kan tilrettelægge arbejdstiden over en periode, som dette måtte passe bedst.

Det kan f.eks. være som en daglig arbejdstidsnedsættelse eller fordeling af arbejdstiden på enkelte hele dage.

For så vidt angår fastsættelsen af delpensionsbeløbet og beregningen af delpensionsy-

delsen henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Jeg skal her blot fremhæve, at det har været afgørende at skabe økonomisk kontinuitet for den gruppe, der her er tale om. Det er baggrunden for at foreslå, at delpensionsydelsen beregnes på grundlag af et basisbeløb svarende til sygedagpengenes højeste beløb. Den faktisk udbetalte ydelse udgør samme procentdel af basisbeløbet, som arbejdstiden nedsættes i forhold til fuld normal arbejdstid, som 1. januar 1987 vil være 39 timer ugentlig. Herved opnås dels, at delpensionen sammen med den resterende arbejdsindtægt bliver større end ydelsen ved fuld tilbage-trækning, dvs. efterlønnen, dels at der finder en nedgang sted i forhold til indtjeningen ved den hidtidige arbejdsindsats.

Da formålet med en delpensionsordning også er at sikre en gradvis overgang til pensionisttilværelsen, foreslås det tillige, at delpensionen aftrappes over perioden.

Bortset fra, at ydelsen begrænses til 90 pct. af forskellen mellem den hidtidige arbejdsindtægt og den nedsatte arbejdsindtægt efter overgangen, foreslås det, at delpensionen fastsættes uafhængigt af indkomsten, dvs. med samme beløb til alle, kun afhængigt af omfanget af arbejdstidsnedsættelsen.

Anden indkomst ses der i forslaget bort fra. For pensionsordningerne gælder som regel, at de er betinget af erhvervsophør, eller at udbetalingerne kan udskydes. En nedsættelse af delpensionen i disse tilfælde ville derfor ramme tilfældigt og kun i ganske få tilfælde.

Delpensionsordningen skal være fleksibel og åben og skal kunne imødekomme den enkeltes særlige ønsker og behov. Tilslutning til ordningen foreslås at kunne ske på et hvilket som helst tidspunkt inden for 60-67 års perioden og således, at delpension fra tilslutningstidspunktet udbetales med satsen for 1. trin. Det undgås herved, at der lægges unødige bindinger på den enkeltes muligheder for og ønsker om pensioneringstidspunktet.

Det er derfor efter forslaget muligt at gå på delpension efter i en periode at have været på efterløn, ligesom der er åbnet mulighed for at forlade ordningen i en periode og genindtræde på et senere tidspunkt. Sidstnævnte mulighed har givet anledning til en vis kritik, og jeg er indstillet på en nærmere